

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

מחזור חדש ברמב"ם היומי

באירוע חגיגי בטבריה, ליד ציון הרמב"ם, נערך ביום ראשון השבוע סיום מחזור הלימוד העשרים ושישה של הרמב"ם היומי, שנתקן על-ידי הרבי מליובאוויטש. בימים האלה נערכות חגיגות הסיום המקומיות בכל רחבי תבל, ועוד יהודים מצטרפים ללימוד היומי המיוחד, שמאפשר להקיף את כל הלכות התורה בשנה אחת. את לוח הלימוד היומי אפשר להשיג במטה הרמב"ם היומי, שעל-יד צעירי-חב"ד, טל' 072-2770100.

רשת קייטנות חב"ד

נפתחה הרשמה למחזור הראשון של קייטנות חב"ד, הקייטנות מיועדות לכל ילדי ישראל, תלמידי בתי-ספר ממלכתיים וממלכתיים-דתיים כאחד. רשת קייטנות חב"ד היא הגדולה בישראל, ופועלות בה כמאתיים קייטנות. הקייטנות מעניקות לילדים שפע של חוויות לצד תכנים וערכים, ברוח חסידית עליזה ותוססת. פרטים והרשמה בבית-חב"ד המקומי.

ניגון ביישוב הדעת

הינדיק הפקות מגישים את יישוב הדעת, פרויקט חדש של הגיטריסט והמלחין נדב מנחם בכר, המנסה להעביר לציבור את הפשטות והאמת של הניגון החסידי. טל' 052-5206866.

ספרי ילדים

הוצאת פלדיים מגישה את בית ה' נלך - ספר אלבומי לילדים, שבו הלכות בית-הכנסת לצד ציורים מרהיבים. מה קרה לאש - סיפור לפעוטות על האש, סכנותיה ותועלתה. אורים בפלסטלינה. מה הייתם עושים במקומו - ספר המשך ל"מה הייתם עושים במקומו". מיקבץ של דילמות הקשורות לחגי ישראל. טל' 02-6513947.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
8:12	8:54	7:57	7:49
9:21	10:05	8:54	8:52

פסקי-אבות השבוע: פרק ב

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

התיקון לחטא המרגלים

פרשת השבוע מדגישה את הצורך לחזק את אהבת הארץ, להבין את יוקרתה ואת קדושתה, ולטפח את הזיקה לארצנו ולנחלת אבותינו. חלילה לנו מלהיכשל ב'וימאסו בארץ חמדה'

ששומעים את מהדורות החדשות בימים האלה אי-אפשר שלא לתהות אם אכן זו מציאות ממשית או חלום-בלהות. ראש-ממשלה המנהל את מלחמת ההישרדות האישית שלו על גבה של מדינה שלמה. מאמץ של שנים, לבדד את ציר הרשע, הנהרס בהינף-יד על-ידי ממשלה שמנהלת פתאום שיחות עם סוריה ועם החמאס. הידרדרות חינוכית ומוסרית שמגיעה לשפל חדש. אטימות למצוקת השכבות החלשות, הנאנקות לנוכח המחירים המאמירים. לזה יש לצרף את ההתנכלות המכוונת למוסדות החינוך המחנכים לתורה וליראת-שמים. המדינה, המתפוררת והולכת בגלל אבדן ערכים וניכור לשורשי היהדות, עושה כל מאמץ לפגוע דווקא במוסדות המטפחים את הערכים היהודיים, ומשמישים עוגן של אמונה וחוסן לעם-ישראל.

שורש המשבר

ההידרדרות באה לידי ביטוי בכל התחומים, אך החמורה מכולם היא המדינית-ביטחונית. ראשית, מפני שהיא גורמת שפיקות-דמים והפקרת חיי יהודים, ופיקוח-נפש דוחה את כל התורה כולה. שנית, התורה מלמדת אותנו ש'וימאסו בארץ חמדה' הוא החטא שגרר את העונש המר והקשה ביותר.

כשאנו קוראים את פרשיות השבוע, הננו עדים שבני-ישראל התמרדו כנגד הקב"ה כמה וכמה פעמים לאחר יציאתם מצרים. הם רצו לשוב למצרים, עשו את העגל, התאוננו, התאוו לבשר, כשלו בבעל-פעור ועוד. אפילו אחרי חטא העגל נתרצה הקב"ה, סלח לעם-ישראל, והוסיף להוליכם לארץ-ישראל. אולם בחטא המרגלים, כאשר הוציאו דיבה על הארץ, נגזר עליהם למות במדבר, והכניסה לארץ-ישראל נדחתה בכארבעים שנה.

לדאבוני-הלב, זה בדיוק מה שקורה בדורנו. הקב"ה החזיר את העם היהודי לארץ-ישראל, חולל לנו ניסים-נסים, שיחרר בעבורנו את ירושלים וחברון, העניק לנו גבולות ביטחון

סבירים - ואילו אנו מתעקשים לדחות את מתנת ה' ולמסור את ארצנו במו-ידינו לגרועים שבאויבינו. זו כפיות-טובה וחילול-השם שאין כמותם. מדיניות זו המיטה עלינו את התוצאות ההרסניות והקשות, שכולנו עדים להן.

מאז הסכמי אוסלו הארורים מצבנו הולך מדחי אל דחי. צעקו 'שלום שלום', והביאו מרחץ-דמים שלא היה כמותו. במקום להתעשת ולתקן את הטעות הנוראה, הוסיפו חטא על פשע, גירשו עשרת-אלפים יהודים מבתיהם (שעד היום הם מופקדים במגורים זמניים!), ומסרו את רצועת עזה לחמאס, כדי שיוכל למרר את חייהם של כל תושבי הנגב המערבי.

ואתה שואל את עצמך: כך נוהג "עם חכם ונבון"?! אתה שומע את הפוליטיקאים, העיתונאים והפרשנים, ואינך יכול להאמין. הם מוסיפים לדקלם את הלהג המוכר - משא-ומתן, הסכמים, הצהרות, פגישות, לחיצות-ידיים - במקום להכיר בטעויות הקשות ולחזור למדיניות של עם נורמלי, היודע להגן על האינטרסים החיוניים לקיומו.

לשמור על חוט הקשר

כשאנו קוראים את פרשת המרגלים, הלך הברור הוא שאסור לחזור על הכשל הזה. פרשת השבוע מדגישה את הצורך לחזק את אהבת הארץ, להבין את יוקרתה ואת קדושתה, ולטפח את הזיקה לארצנו ולנחלת אבותינו. שומה עלינו להבהיר לכל מוציאי דיבת הארץ רעה, כי המוני בית-ישראל אינם נוהים אחריהם וכי נאמנותנו לארץ-ישראל אינה בת-ערעור.

עלינו להיות כיהושע וכלב שחזקו את לב העם וקראו "אם חפץ בנו ה' והביא אותנו אל הארץ הזאת ונתנה לנו... - אל תיראו את עם-הארץ". עלינו להפיח ביטחון בה', כדבריהם: "ה' איתנו, אל תיראום". עלינו למנוע מהמוני בית-ישראל להיגרר אחר רוח הנכאים של "ונהי בעינינו כחגבים, וכן היינו בעיניהם". או-אז נראה שאף-על-פי ש"עת צרה היא ליעקב", ממנה דווקא תצמח הגאולה והישועה - "וממנה ייוושע".

כגודל הטעות, גודל הפרשה

והביטול של עבודה זרה, נתנו החכמים שיעור.

בעל עסק רואה השגחה

בקביעות השיעור נעשתה הבחנה בין 'בעל הבית' ובין 'נחתום'. תורת החסידות מסבירה שבעל עסק רואה את השגחתו הפרטית של הקב"ה יותר מיושב אוהל, המסוגר בד' אמות של תורה. בעל עסק, שפרנסתו תלויה במחירי השוק ובתהליכים בעולם העסקים, רואה במוחש כיצד הקב"ה מסובב את העניינים ומעניק לו את הצלחתו. לכן הנחתום דיי לו להפריש "אחד מארבעים ושמונה", כי גם השיעור הזה מספיק כדי לשלול את הטעות כאילו "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה".

לעומת זאת, 'בעל הבית', או ליתר דיוק בעלת הבית, שהיא העוסקת בדרך כלל בהכנת העיסה, מעורה פחות בפרטי הדרכים שבהן הגיעה ברכת הפרנסה, ולכן יש צורך שהפרשה תהיה גדולה יותר - "אחד מעשרים וארבעה". וזו הדרך לקבל את ברכת ה' - "להניח ברכה אל ביתך".

(לקוטי שיחות כרך חי, עמ' 183)

מצוות חלה נועדה לשלול ולבטל את עניינה של עבודה זרה במונח הפנימי יותר. החשבת גורמים טבעיים למקורות של שפע וחיות אף היא סוג של עבודה זרה. הלוא האמת היא שכל מקורות השפע אינם אלא כלים של הקב"ה, ורק הוא מעניק את ההשפעה. לכן כשיהודי מפריש "מראשית עריסותיכם" תרומה לה', הוא מבטא את הכרתו שכל השפע שניתן לו בא מאת הקב"ה.

נקודת האמונה

כאן יש שתי דרגות. מצד עצם עניין האמונה, אסור שיהיה אפילו 'משהו' של עבודה זרה. לאיסור עבודה זרה אין שיעור, וכל תפיסת מקום למציאות כלשהי מלבד הקב"ה פסולה בתכלית. כך גם למצוות חלה מן התורה אין שיעור - שכן כל הפרשה היא ביטוי לנקודת האמונה, הבאה מעצם הנפש.

אבל "חכמים נתנו שיעור". כאשר הדברים באים לדרגת החכמה והשכל, כאן כבר אפשר למדוד את מידת הסטייה מהאמת ואת הטעות של העבודה הזרה. ולכן בהפרשת חלה, שהיא התיקון

פרשתנו מפורטת מצוות הפרשת חלה: "ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה". כשיהודי מכין עיסה, עליו להפריש ממנה תחילה 'חלה' ולתיתה לכהנים.

מה הכמות שיש להפריש? בתורה לא נקבע שיעור להפרשת חלה, ודיי להפריש הפרשה כלשהי. חכמים קבעו שיעור ומידה: "בעל-הבית - אחד מעשרים וארבעה, ולנחתום [=אופה] - אחד מארבעים ושמונה". כלומר, מי שמכין עיסה לצרכים פרטיים, צריך להפריש קצת יותר מארבעה אחוזים מהעיסה; ואילו האופה למטרות מסחריות יכול להסתפק בהפרשה של קצת יותר משני אחוזים.

עבודה זרה בדקות

מצוות הפרשת חלה מופיעה בסמוך לעניין הקשור בחטא עבודה זרה. אומר על כך המדרש: "למה נסמכה פרשת חלה לפרשת עבודה זרה? לומר לך, שכל המקיים מצוות חלה, כאילו ביטל עבודה זרה; וכל המבטל מצוות חלה, כאילו קיים עבודה זרה".

מן המעיין ארץ-ישראל | מאת הרב אליעזר ברוד

הלחם. כשם שאי אפשר ללא לחם, כך אין להתחשב בקשיים ובמכשולים בדרך לארץ-ישראל, יהיו אשר יהיו.

(רבי שלום-מרדכי מברזאן)

אמרת השבוע

פירות בארץ

פעם אחת הביאו לאדמו"ר מגור, רבי אברהם-מרדכי אלטר, בעל 'אמרי אמת', פרי מארץ-ישראל. אמר הצדיק: "חשיבותו של פרי מארץ-ישראל היא דווקא כשאוכלים אותו בארץ-ישראל".

והסביר: "הגמרא שואלת למה נתאוה משה רבנו להיכנס לארץ-ישראל, וזכי לאכול מפרייה הוא צריך? והרי הדבר תמוה, שכן אילו היה משה רבנו מתאוה לפירות הארץ, היה יכול לבקש שיביאו לו אותם מהארץ למדבר. אלא מכאן אתה למד שחשיבותם של פירות ארץ-ישראל היא דווקא כשהם נאכלים בארץ-ישראל".

כפרת העוונות

המרגלים טענו שאין ארץ-ישראל סובלת את החוטאים, ולכן היא מיועדת לצדיקים בלבד. על כך השיבו יהושע וכלב, שנהפוך הוא, "טובה הארץ מאוד-מאוד", שכן המהלך ד' אמות בארץ-ישראל מכפרים לו על כל עוונותיו.

(רבי יהונתן אייבשיץ)

הפיכת ה'ארץ'

"טובה הארץ מאוד-מאוד" (במדבר יד, ז). גדול כוחה של ארץ-ישראל, שבכוחה להפוך את ה'ארץ' לבחינת 'ישראל'.

(הבעל-שם-טוב)

נשאר רושם

בארץ-הקודש צריכים להיזהר ביותר משנאת חינוס, כי הבית השני נחרב בגלל שנאת חינוס, ועדיין נשאר רושם במקום.

(אגרות-קודש)

חיונית כמו לחם

"אל תיראו את עם הארץ, כי לחמנו הם" (במדבר יד, ט). ארץ-ישראל חיונית לעם-ישראל כמו

טובה הארץ

"הטובה היא אם רעה" (במדבר יג, ט). הארץ טובה היא, אפילו נדמה לאדם שהיא רעה. הקדושה הקיימת בארץ-ישראל לעולם אינה מסתלקת ממנה, ומתחת הרע החיצוני חבוי הטוב. בשעה שישראל באים אל הארץ, הקדושה המוסתרת עולה ומתגלה.

(ספר הזכות)

לראות טוב

"יברכך ה' מציון וראה בטוב ירושלים" (תהילים קכח). זו ברכה מיוחדת שתהיה עין ישראל זוכה ורואה רק "בטוב ירושלים", את טובה, יופייה ומעלותיה הטובות, ולא חלילה את חסרונותיה.

(זמרת הארץ)

לא לשבת

"ארץ אוכלת יושביה" (במדבר יג, לב). ארץ-ישראל אינה סובלת את "יושביה" - את מי שיושבים במקום אחד ואינם עולים ממדרגה למדרגה. בארץ-ישראל צריך האדם לעלות כל הזמן מעלה מעלה.

(הרבי מאוסטרובקה)

הזדמנות שהוחמצה

שעת דמדומים בבית-המדרש, והצדיק מצ'ורטקוב, רבי ישראל פרידמן, מספר לחסידיו סיפור על תלמידו הנאמן של הבעש"ט:

כמה נפשו של רבי זאב-וולף מקיצע לעלות לארץ-הקודש. החלטה גמלה בליבו לעלות לארץ-ישראל ויהי מה, גם כשהדבר כרוך בפרידה מרבו לזמן רב.

עמד התלמיד לפני רבו, לקבל את ברכת הדרך. קשר נפשי עז היה ביניהם והפרידה לא הייתה קלה להם. עם זה הבין הבעש"ט לרצונו הטהור של תלמידו ונתן לו את הסכמתו וברכתו. רבי זאב-וולף פנה לצאת, ולפתע פנה אליו שוב הבעש"ט. בעיניו הקדושות הביט בו במבט חודר ואמר: "ר' וולף, היזהרו בדבריכם, עליכם לדעת מה להשיב."

הבין רבי זאב-וולף כי יש דברים בגו ושמר את ההוראה בליבו. הוא היה מאושר מהמחשבה, כי הנה, בעוד כמה שבועות יזרכו כפות רגליו על אדמת ארץ-הקודש.

הספינה עשתה את דרכה בים הגדול, ועגנה באחד האיים שקרו בדרכה. הנוסעים ניצלו את העצירה כדי לרדת לחוף ולחוש שוב את הקרקע תחת רגליהם. רבי זאב-וולף ירד גם הוא. הוא פנה לפינה שקטה לשפוך שיח לפני קונו בהתבודדות, כדרכו בקודש.

שקוע כל-כך היה בהתבודדותו, עד שלא חש לב לשעה העוברת, וכאשר חזר אל החוף גילה כי הספינה כבר הרימה עוגן והמשיכה בדרכה...

בבת אחת חדרה להכרתו העובדה כי נשאר לבדו על האי הזר, וכי אין לו שום יכולת לצאת ממנו. שקוע בצערו החל ללכת בשביל, ומרחוק ראה בית. ליבו החל פועם בהתרגשות והוא צעד לשם במהירות.

דלת הבית הייתה פתוחה לרווחה. הוא נכנס פנימה וראה מולו זקן יושב על המיטה. פנה אליו הזקן ושאל: "יהודי, מדוע פניך דאגות כל-כך?"

"וכי איך לא אדאג, והספינה שבה הגעתי עזבה את האי והשאירה אותי כאן", השיב לו רבי זאב-וולף.

"הסר דאגה מליבך", ענה לו הזקן. "את השבת הקרובה תעשה כאן. גם מניין לתפילה וגם מקווה יש כאן. בעוד כמה ימים תעבור עוד ספינה ותוכל להמשיך בדרכך."

טרוד היה רבי זאב-וולף ממצבו, אך

להודיע לזקן כי עליו להיפרד ממנו. התאמץ הזקן וקם ללוותו אל הספינה, עד שנשמעה הצפירה, המסמנת כי הגיעה שעת ההפלה.

רגע בטרם נפרדו פנה לפתע הזקן אל רבי זאב-וולף ושאלו: "עדיין לא שאלתיך על מצב היהודים במקום

דברי הזקן הרגיעוהו מעט. הוא עשה כדבריו, בילה בחברת יהודי המקום עד אחרי השבת, התפלל עמם ואכל את סעודות השבת אצל מארחו.

סוף-סוף התקרבה ספינה אל האי. רבי זאב-וולף, שציפה בחוסר סבלנות להמשיך דרכו לארץ-ישראל, מיהר

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוך

השפע העצום

שהרמב"ם מתאר את מהות החיים בימות המשיח (בסוף הלכות מלכים) הוא אומר: "לא נתאוו החכמים והנביאים ימות המשיח, לא כדי... לאכול ולשתות ולשמוח, אלא כדי שיהיו פנויים בתורה וחכמתה". כלומר, השאיפה לימות המשיח אינה צריכה להתמקד בטוב הגשמי שיהיה אז אלא בשפע הרוחני.

מכאן מתעוררת תמיהה על תיאורים רבים של חז"ל, המציירים את ימות המשיח כתקופת שפע מופלאה: "עתידה ארץ-ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי מילת... עתידה חיטה שתיתמר כדקל ועולה בראש הרים... עתידה חיטה שתהיה כשתי כליות של שור הגדול" (שבת ל; כתובות קיא,ב; ועוד). גם הרמב"ם עצמו כותב (שם) דברים ברוח זו: "הטובה תהיה מושפעת הרבה וכל המעדינים מצויין כעפר". אך מאחר שבימות המשיח יתגלה הקב"ה בעולם ועינינו יפקחו לראות את סודות הבריאה, מי יתעניין אז בכל השפע הגשמי שיהיה בעולם?!

לעורר ציפייה

שאלה דומה מתעוררת לא רק על השפע של ימות המשיח, אלא גם על ההבטחות שמופיעות בתורה בדבר טוב גשמי. הרמב"ם (הל' תשובה פרק ט, הלכה א) מסביר, שהברכות הללו אינן בבחינת שכר בלבד, שכן שכר המצוות גבוה לאין-ערור, אלא משמעותן – הסרת ההפרעות והקשיים. כשיהודי הולך בדרך התורה ועושה את רצון ה', מונע ממנו הקב"ה רעב, מלחמה ומחלות, ונותן לו שפע גשמי רב, כדי שיוכל לעובדו בשמחה ובטוב-לבב.

וכך אפשר להסביר גם את השפע הגשמי שיהיה בימות המשיח: כדי שנוכל להיות "פנויים בתורה וחכמתה", מבלי שטרדות גשמיות יעסיקו אותנו, יעניק לנו הקב"ה שפע גשמי עצום, ואז נוכל להתמסר לגמרי להשגת "הדברים הסתומים", מתוך מנוחה ושמחת-לבב.

אפשר להסביר זאת גם בדרך אחרת: תיאור השפע הגשמי נועד לעורר את הציפייה לביאת המשיח גם בקרב מי שעדיין אינם מסוגלים להבין את הטוב הרוחני הצרוף. אם יאמרו לאנשים האלה שבימות המשיח יהיו רק גילויים ורתוננים, לא ירגישו כמיהה וציפייה לביאת המשיח. לכן מתארים לפנינו חז"ל את השפע הגשמי העצום שיהיה אז (וזה תיאור אמיתי, שכן באמת יהיה אז שפע גשמי עצום), כדי לעורר בהם תשוקה וציפייה לביאת המשיח.

לאיך-סוף אין גבולות

הרבי מליובאוויטש מסביר, שהתיאורים הרבים והמפורטים בדברי חז"ל על השפע הגשמי הרב שיהיה בימות המשיח, אינם דבר שולי, שבא רק לאפשר את לימוד התורה במנוחת-הנפש או לעורר תשוקה בלב המוני העם לביאת המשיח. מן ההדגשה הרבה על השפע הגשמי נראה, שיש בו תכלית העומדת בזכות עצמה.

מסביר הרבי כך: בימות המשיח יתגלה בעולם הכוח האלוקי הבלתי-מוגבל. כאשר יש התגלות כזאת, היא באה לידי ביטוי בכל רובדי המציאות. אם יש תחום כלשהו שההתגלות הזאת אינה מגיעה אליו, זו פגיעה באיך-סופיותה, שכן איך-סוף אמיתי חודר לכל דבר ומשפיע על כל דבר. מטעם זה, בימות המשיח יהיה לא רק גילוי רוחני גדול, אלא גם שפע גשמי עצום. ההתגלות של האיך-סוף אינה יכולה להיעצר במישור הרוחני, אלא היא פורצת גם את המגבלות של העולם הגשמי. התוצאה של התגלות כזאת היא שפע גשמי עצום ואיך-סופי.

משל למה הדבר דומה, לאדם שכאשר הוא שמח באמת – לא רק ראשו וליבו שמחים, אלא גם רגליו מתרוממות בריקוד; השמחה שבלב חודרת עד הרגל הגשמית ומרימה אותה, מכיוון שזו שמחה גדולה ופורצת. בדרך זו תשפיע ההתגלות האלוקית העצומה בימות המשיח גם על "עצי השדה", שגם הם "ימחאו כף" ויגיבו שפע רב (ראה ליקוטי-שיחות כרך לז, עמ' 79).

שממנו באת. מה שלומם, כיצד הם מסתדרים, והאם הם חיים בטוב?"

רבי זאב-וולף נחפו לסיים את השיחה עם הזקן. מרוב טרדתו בענייניו לא ראה צורך להשיב תשובה מפורטת. על-כן השיב לזקן בקול בוטח: "רבי, הקב"ה לא עוזב אותם...", ובמילים האלה נפרד מהזקן ועלה אל הספינה.

הזקן הוסיף להביט בעיניים עוררות לעבר הספינה המתרחקת, עם רבי זאב-וולף בתוכה, אך הלה כבר ישב במקומו ומחשבותיו עסקו בציפייתו לראות בקרוב את ארץ-ישראל.

עברו כמה רגעים מתחילת הנסיעה ופתאום קפץ רבי זאב-וולף ממקומו כנשוך נחש. בבת-אחת תפס כי טעה טעות מרה. הוא לפת את ראשו בידיו, והחל לשחזר את מה שאמר לו רבו הבעש"ט לפני נסיעתו, את כל אשר אירע לו על האי השומם, ולבסוף את שאלת הזקן ומה שהשיבו.

כיצד ענה בקלות כזאת כי שלום וטוב ליהודים? מדוע לא תיאר לפני הזקן את הייסורים הרבים העוברים על היהודים בגלותם, את רדיפות הגויים, את מצוקות הפרנסה ואת קשיי החיים!?!... אך את הנעשה אין להשיב.

צערו עתה היה גדול פי כמה וכמה, ובשום אופן לא היה יכול להרגיע את כאב-ליבו. נסיעתו כבר איבדה את טעמה, ומחשבותיו עסקו בשאלה אחת: כיצד יוכל לתקן את המעוות.

כאשר עצרה הספינה בתחנתה הבאה, החליט רבי זאב-וולף לחזור על עקבותיו, ולשוב אל רבו הבעש"ט.

פני הבעש"ט הפיקו צער, כאשר גולל התלמיד את שעבר עליו מאז פרידתם. "דע לך", פנה אליו הבעש"ט, "כי עמדה לפניך הזדמנות נפלאה. זו הייתה עת רצון שהעולם לא ידע כמותה זמן רב. מכיוון שלא שמרת את דבריי ולא ענית כראוי, נותרנו בגלות...".

דמעותיו של רבי זאב-וולף קלחו על לחייו ובחדרת-קודש ציפה להמשיך דברי רבו:

"הזקן שפגשת היה אברהם אבינו בכבודו ובעצמו. בכל יום עומד אברהם אבינו לפני אבינו שבשמים ושואל 'מה קורה עם בניי?', והקב"ה משיב לו כי הוא איננו עוזב אותם. "הא לך ראייה", אמר הקב"ה לאברהם אבינו, "הנה רבי זאב-וולף נוסע עתה לארץ-ישראל. יהודי נאמן וכשר הוא, תוכל לשאלו כיצד מרגישים היהודים בארצו..."

"לו אמרת לזקן את האמת על מצב היהודים, לו סיפרת על סבלם הרב מהגויים, על צער הפרנסה והצרות הרבות – היינו זוכים עתה לביאת גואל-צדק. אך אתה לא שמרת את דבריי, ובתשובתך הפיזיה מנעת זאת..."

מאוהב בפירות הארץ

תאנה ורימון כל השנה

לדברי הד"ר זליכה, יש קשר הדוק בין ארץ-ישראל לפירותיה: "ארץ-ישראל מתאפיינת בפירות בעל, המקבלים את המים מ'למטר השמים תשתה'. לעומתה, במצרים הפירות גדלים מהנילוס. ההבדל בטיב הפירות ניכר. לא לשווא נאמר 'פירות שנשתבחה בהם ארץ-ישראל'. רבים מתושביה הקדומים של הארץ חיו והתפרנסו מעבודת האדמה וגידול פירותיה, בעיקר גפן וזית".

בעבודת המכון נעשים מאמצים להשיב את זני הפירות. נעשו בדיקות בחיטה, בשעורה, בגפן, ברימון, בתאנה ובזית. "זה מקורב הצלחנו לפתח תאנים הצומחות כל השנה. אלה תאנים של ארץ-ישראל, עסיסיות, גדולות ואין להן מתחרים בעולם כולו", הוא אומר. "גם לרימון מארץ-ישראל יש ביקוש בשוקי העולם, והצלחנו לפתח זן המניב פרי כל השנה".

סימני הגאולה

מפניע לגלות כי האיש, הבקי כל-כך בתורת הצמחים והקדוש להם שנים רבות מחייו, גדל כילד עירוני. האהבה לארץ-ישראל החלה לנבוט בו בהיותו נער, והוא המשיך בה במסגרת הנה"ל. לאחר שירותו הצבאי היה מראשוני הגרעין החדש של המושב גמזו, וחלם להיות חקלאי. עם העבודה החקלאית החל להתעניין בשורשי הדברים, וכך הגיע למכון וולקני. את עבודת הדוקטורט שלו עשה

אשר הד"ר שמואל זליכה מדבר על פירות ארץ-ישראל, קשה לעצור את התלהבותו. במסגרת תפקידו במכון למדעי הצמח במרכז הוולקני, יש לו הרבה לומר על פירותיה המשובחים של ארץ-ישראל. הוא נחשב מומחה עולמי בזיהוי מיני פירות על-פי התיאורים במקורות ישראל.

את זרעי הענבים שנטלו המרגלים מארץ-ישראל עדיין לא מצא, אך כבר היה שותף או איתר בעצמו זרעים של פירות אחרים שנשתבחה בהם ארץ-ישראל. לדוגמה הוא מצייץ מחקר שהסתיים זה לא כבר, ובו הצליחו לזהות בחפירות מצדה, מימי חורבן בית שני, את שלוש זני הזיתים המסורתיים הקיימים בארץ - סורי, נבאלי ומליסי.

תמר מארכאולוגיה

הגילוי הזה נעשה על-ידי צוות מדענים, בראשות הפרופ' מרדכי כסלו, מאוניברסיטת בר-אילן. הם הוכיחו כי תכונותיהם של גלעיני זיתים שנמצאו בחפירות מצדה דומים לאלה של ימינו. שלמות הגלעינים מעידה שהם שימשו לכבישה ולא להפקת שמן.

הוא שותף במחקר בגלעין שלם של תמר, שנמצא בחפירה ארכיאולוגית, והצליחו להנביטו. העץ שגדל מהתמר העתיק כבר מניב פרי, ופירותיו משובחים ועסיסיים פי כמה וכמה מפירות הדקל הקיימים בימינו, אשר שולבו עם זנים אחרים, או יובאו מחו"ל.

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

קבלת קדושת שבת

שאלה: האם חובה לקבל את קדושת השבת עוד לפני כניסתה?

תשובה: על-פי הרבה פוסקים, מצוות עשה היא "להוסיף מחול על הקודש" זמן כלשהו, בין בשבת ובין ביום-טוב, בכניסת היום וביציאתו. נהוג בדורותינו הלכה למעשה לפסוק כדעת הגאונים, שמשקיעת השמש ואילך הוא ספק לילה. על-כן, הזמן שבו אפשר "להוסיף מחול על הקודש" הוא מ'פג המנחה' (בימים האלה: 18:20) ועד השקיעה. לפני 'פג המנחה' עדיין אי-אפשר לקבל שבת.

לדעת שולחן-ערוך אדמו"ר הזקן, צריכה להיות 'קבלה', ולא דיי בהימנעות ממלאכה בלבד. לדעת המשנה ברורה, המצווה היא לקבל בדיבור את קדושת השבת, אולם גם אם האדם גמר בליבו בלבד, זו קבלה, ועליו לפרוש מעשיית מלאכה. בזמן הזה, הנקרא 'תוספת

שבת', עדיין מותר לעשות את המלאכות שהתירו חז"ל בימי השמשות.

נוסף על כך חידש אדמו"ר הזקן, שאם התפלל אדם ערבית של שבת מבעוד יום, כבר חל עליו "עיצומו של יום" השבת (ולא רק 'תוספת שבת'), מאמירת 'ברכו', ואסור לעשות כל מלאכה, ממש כשבת עצמה.

הנשים, למנהג האשכנזים, חב"ד, וכמה מקהילות הספרדים, מקבלות עליהן את השבת עם הדלקת הנרות.

מקורות: שו"ע סי' רס"ב, ג. ונ"כ מש"ב ס"ק כא. שו"ע אדמו"ר הזקן סי' רסא, ובק"א ס"ק ג, וס' תרח ס"א. 'קצור הלכות' סי' רסא וס"ב ואילך ובהערות. שמיית שבת כהלכתה ח"ב פס"ז.

תיקון: במדור זה, בגיליון הקודם, נשמטה הפסקה: "הספרדים, וכן ה'פרושים' (תלמידי הגר"א וממשיכי דרכם) בירושלים, אומרים גם את משנת 'במה מדליקין' (שבת פרק ב), העוסקת בהדלקת נר שבת ובהכנות לשבת. בדורות קדומים היו האשכנזים אומרים זאת לאחר תפילת ערבית". לאחר מכן בא הקטע: "אולם בנוסח החסידים...".

הד"ר זליכה. "אין מתחרים בכל העולם"

בבוסטון, ושם היה קרוב לשליח חב"ד, הרב פינחס קרינסקי. "ביתי שימש 'בית חב"ד', והרבה מהמטען הרוחני לקחתי עמי חזרה לארץ-ישראל", הוא אומר. גם כיום הוא מקפיד להשתתף בשיעור שבועי בתורת חסידות חב"ד, הניתן במושב.

כיום הוא בן שישים, סב לנכדים, אך לדבריו, האהבה לארץ-ישראל ואדמתה מסייעת לו לשמור על חיות ורעננות. "כשאני רואה את פירות ארץ-ישראל, אני נזכר בדברי חז"ל שצמיחת הפירות בארץ-ישראל היא סימן לגאולה המתקרבת, וזה הדבר שאנו מצפים לו שנים רבות כל-כך", הוא מסכם.

גיליונות

שיחת השבוע

בעברית וברוסית

מופצים בכל רחבי ארה"ב

להזמנות ולפרסום אנא פנו:

1-646-387-0816

sh-usa@chabad.org.il

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות

של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח

על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח

מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכון אחד

שלוש שיחות לכל פרשה,

מאוצר שיחותיו של

הרבי מליובאוויטש

1-718-6041020

סופר סת"ם • HaSofer

RABBI MOSHE KLEIN

משה הלוי קליין

321 Kingston Avenue

718-221-2222

www.esofer.com
A HaSofer Company